

Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Weert

Weert, 10 februari 2025

Geacht college

Onderwerp: advies inzake uw nota Positief Gezond Weert 2025-2028

Aanleiding

De Participatieraad Sociaal Domein heeft zich in haar vergadering van 10 februari 2025 gebogen over uw concept nota Positief Gezond Weert 2025-2028. Uw nota is een uitwerking van diverse beleidsnota's binnen het sociaal domein, waarvoor de Participatieraad eerder positief heeft geadviseerd. Wij kunnen ons vinden in uw motto: Gezond opgroeien en gezond ouder worden in een gezonde omgeving. De doelen en ambities, zoals geformuleerd in deze nota, hebben wij getoetst aan eerder genoemd motto. In het bijzonder hebben wij bekeken welke maatregelen u voorstelt om de geconstateerde gezondheidsproblemen aan te pakken.

Inhoudelijke reactie

De titel is richtinggevend, maken de plannen dit ook waar? Dat kan principieel alleen als er daadwerkelijk 'facetbeleid' wordt gevoerd. Dit vooral ook om de focus op preventie te kunnen leggen en reële monitoring te kunnen doen.

Onze opmerkingen:

1. Opvalt, dat er enkele Engelse teksten worden gebruikt, zoals o.a. in 1.2 Preventie health for all policies en speaking minds ! Kan volgens ons beter in gewoon Nederlands ! Focus op preventie voor alle beleidsvelden en voor alle inwoners.
2. Opgemerkt wordt dat de digitalisering door gaat en zelfs doorslaat , waardoor een steeds groter deel van de ouderen en laaggeletterden problemen heeft bij het benaderen van de zorg! Dit probleem zal steeds meer in de weg staan voor een groter deel van onze samenleving in bijna alle aspecten van ons bestaan.
3. Op diverse punten worden vaststaande waarden genoemd, uitgedrukt in procenten of getallen, waarvoor geen CBS verwijzing is.
4. Hoofdstuk 1 Pag. 5: Positieve Gezondheid is in de afgelopen vier jaar goed ingebed in Weert' Deze uitspraak wordt gestaafd door de tabel op pagina 5 en 6. Uit deze tabel blijkt echter alleen een inbedding in politiek en beleidsprogramma's. Niet bij de inwoners. Uit de geplande monitoring blijkt dit nog niet Om een dergelijke conclusie te kunnen trekken, zou er een (beleving)onderzoek gedaan moeten worden bij een doorsnee van de bevolking in de Gemeente Weert. Als voorbereiding op de te



— organiseren Positieve Gezondheidsroute zou een dergelijk onderzoek kunnen plaatsvinden.

5. Op pag. 6 staat onder het kopje Preventie: 'Dit is hard nodig, want hoewel we langer leven, zijn we ook een groter deel van ons leven ziek'. Deze zin dient te worden uitgelegd, want als je het woord hoewel vervangt door, doordat kom je op een waarheid als een koe uit. Bovendien moet langer leven worden vervangen door gemiddeld langer leven'. En het gaat bij preventie juist ook om de mensen die gemiddeld minder lang leven: waardoor komt dat?
6. De laatste zin onder het kopje Preventie lijkt een eindconclusie ('Zoals in de vorige paragraaf beschreven hebben we binnen de gemeente Weert positieve gezondheid al goed verankerd in de diverse beleidsnotities op deze onderdelen.'). Maar als eindconclusie zou deze niet terecht zijn, want het gaat alleen maar om plannen en beleid, die nog niet meetbaar hebben bijgedragen aan het doel van preventie.
7. Paragraaf 1.2, maar ook in hoofdstuk 5 en de tabel in paragraaf 6.2: geen Engelse woorden gebruiken, tenzij tevens op dezelfde plek in de tekst vertaald.
8. Hoofdstuk 2 Bovenaan pag. 12: leefbaarheid, veiligheid en 'je goed voelen' zijn belevingswaarden en als zodanig ook aantoonbaar! En dan kun je gemakkelijker gerichte accenten leggen. Voor Weert ontbreekt dergelijk belevingsonderzoek. Dit wordt onderstreept door de opmerking op pagina 15: Het valt op dat er een afwijkende score is in Weert met betrekking tot de fysieke omgeving. De publieke ruimte (kenmerken uit de natuurlijke omgeving en infrastructuur) wordt slechter beoordeeld en de overlast en onveiligheid wordt meer ervaren in Weert ten opzichte van het landelijke gemiddelde'. Met deze vaststelling wordt verder niets gedaan!
9. Bij paragraaf 2.1 (Kinderen en Jongeren) ontbreken de invloed van sociale media, en de gokproblematiek. Staat wel in hoofdstuk 3 (op pag. 20 resp. 21).
10. Hoofdstuk 3: Doelen en ambities. De invloed van een gezonde leefomgeving op gezond en vitaal ouder worden terecht onderkend. De bedreigingen vanuit de Leefomgeving (bijv. in de vorm van luchtverontreiniging, voedsel met teveel suiker en zout, en voedsel waarop gezondheidsbedreigende stoffen aanwezig zijn) worden niet besproken, noch mogelijke maatregelen die zich laten vertalen in doelen en ambities. Voorlichting over gezond voedsel kan beter. En het zorgen voor het verbeteren van de leefomgeving in het kader van gezondheid is een wettelijke opgave die is verankerd in de omgevingswet.
11. Hoofdstuk 4: Wat gaan we doen? Goede omgevingskwaliteit: er wordt gestreefd naar 'een gezonde, veilige en schone leefomgeving met een zo goed mogelijke luchtkwaliteit en zo min mogelijk geluidsoverlast'. Dat is mooi. Maar intussen is de fijnstofbelasting in dit deel van Limburg ver boven de norm van de WHO (blijkt uit rapportage van de GGD Noord-Limburg), en is er ook sprake van een verslechterde luchtkwaliteit in de buurt van akkers waar gespoten wordt met pesticiden; dit vrijwel



— altijd op landbouwproducten zoals bolgewassen, luxeproducten die niet bijdragen
D/ aan de voedselvoorziening in Nederland (onderzoek Stichting Meten=Weten, en

Stichting Natuurlijk Platform Weerterland). Het probleem is hier vooral dat deze pesticiden zich door de lucht verplaatsen gehecht aan stofdeeltjes, en dat de mix van bestrijdingsmiddelen naar alle waarschijnlijkheid bijdraagt aan het op gemiddeld jongere leeftijd ontstaan van neurodegeneratieve ziekten, zoals Parkinson (onderzoek Radbouduniversiteit). Voorbeeld van een onderzoek is in de gemeente Venray

De in de Omgevingswet geformuleerde zorgplicht door gemeenten is hier volledig van toepassing. De vraag is daarom wat we daar aan gaan doen.

12. Een gezonde, veilige en schone leefomgeving is ook een omgeving met een hoge mate van biodiversiteit. Hier geldt hetzelfde als in de vorige alinea: wat gaan we eraan doen? In ieder geval is er een integrale benadering nodig, anders wordt het dweilen met de kraan open.
13. In het plaatje op pagina 23 ontbreekt de omgevingskwaliteit!

Ons advies

Wij adviseren positief ten aanzien de geformuleerde visie, ambitie en doelstellingen. Wij onderschrijven het motto: Gezond opgroeien, gezond ouder worden in een gezonde omgeving. Wij zijn echter van mening dat de maatregelen cq acties om de doelen te halen onvoldoende zijn. De genoemde activiteiten zijn ons inziens nuttig maar zijn te beperkt om daadwerkelijk te zorgen voor een positief gezondheidsklimaat in Weert. Wij verzoeken u onze opmerkingen te vertalen in concrete acties en activiteiten.

Met vriendelijke groet

Fokke Huisman

Voorzitter Participatieraad Sociaal Domein